

## **Posudek oponenta na diplomovou práci**

**Autorka DP: Bc. Markéta Slížková**

**Název DP: Moudrost v kontextu pandemie**

**Oponentka: Ing., Mgr. Petra Topková**

Tématem diplomové práce Markéty Slížkové je *Moudrost v kontextu pandemie*, což je téma velmi aktuální vzhledem k probíhající pandemii koronavirového onemocnění, navíc obohacené o přesah získaný včleněním problematiky moudrosti. Obecným cílem práce je zmapovat problematiku moudrosti a jejího vlivu na coping u mladých dospělých v kontextu pandemie onemocnění COVID-19.

Práce je standardně rozdělená do dvou hlavních částí, z nichž první, teoretická, uvádí klíčová témata (moudrost, coping a pandemii jako stresovou situaci) a empirická prezentuje výzkumný záměr autorky a jeho realizaci.

**Teoretická část** má čtyři kapitoly, které věnují přiměřený prostor hlavním tématům práce. Členění prvních dvou kapitol sleduje podobnou logiku (teorie, způsob zjišťování, vztah k věku a dalším proměnným), což usnadňuje orientaci v textu a zlepšuje jeho návaznost. Kladně hodnotím, že autorka v první kapitole věnované moudrosti jen stručně zmiňuje historický vývoj a následně rychle přechází k aktuálnímu stavu poznání, aby uvedla nejvýznamější současné teorie a souvislosti moudrosti s věkem či osobností. Trefně vystihuje nejpodstatnější rozdíly mezi jednotlivými přístupy a zároveň upozorňuje na úskalí, která každý z nich přináší. V této části se autorka dopouští drobné nepřesnosti, když uvádí, že dotazník D. Webstera má 6 škál (str. 15), ačkoli ve skutečnosti obsahuje škál pouze 5. Druhá kapitola se zabývá problematikou copingu, která je s důrazem na aktuální zdroje stručně a přehledně popsána včetně nejvýznamnějších teoretických přístupů, nástrojů měření a souvislostí s vývojem v mladé dospělosti. Ve třetí kapitole dává autorka do kontextu souvislosti moudrosti a copingu. Vzhledem k nedostatku zdrojů zaměřených přímo na empirické ověření tohoto vztahu dává do souvislosti také jinak zaměřené studie a teoretické předpoklady k popsání možných způsobů vzájemného působení moudrosti a zvládání stresových situací, čímž si buduje teoretickou základnu pro svůj výzkumný záměr. Čtvrtá kapitola používá nejčerstvější údaje a výzkumy ke shrnutí vlivů pandemie (a souvisejících opatření) na běžný život a psychickou pohodu různých věkových skupin. Menší výhradu mám jen k zařazení posledního odstavce na str. 33 do podkapitoly 4.1.4 Vliv médií na stres obyvatel, protože sem logicky nezapadá a doporučovala bych jeho zařazení do některé z předchozích částí čtvrté kapitoly. Celkově je teoretická část dostatečně odborná a zároveň čtivá.

**Empirická část** je rozdělena do několika kapitol, které sledují obvyklou strukturu (výzkumné otázky a hypotézy, metody, výsledky, diskuze) a smysluplně na sebe navazují. Práce obsahuje čtyři hlavní výzkumné otázky s řadou dílčích podotázek. Vzhledem k tomu, že se jedná o kvantitativní výzkum, formuluje autorka ještě pět hypotéz, které logicky vyplývají z teoretické části. Způsob administrace dotazníku, sběru dat a výzkumný soubor jsou dostatečně popsány. Autorka zvolila ve vztahu ke stanoveným výzkumným otázkám a hypotézám adekvátní nástroje, které zařadila do dotazníkové baterie, přičemž některé z nich musela pro potřeby výzkumu navíc přeložit z angličtiny. Pozitivně hodnotím, že u každého dotazníku uvádí jeho základní psychometrické vlastnosti pro aktuální výzkumný soubor a porovnává je s jinými studiemi. V části prezentace výsledků bych pro lepší orientaci doporučovala dodržet pořadí, které odpovídá řazení výzkumných otázek a hypotéz. Jako příklad lze uvést prezentování

výsledku k hypotézám 2 a 3 a teprve poté k hypotéze 1, obdobná situace je u výzkumných otázek. Ke zpracování dat používá autorka adekvátní metody a výsledky přehledně prezentuje a správně interpretuje. Některé části by nicméně bylo vhodnější přeřadit do diskuze (např. str. 57 porovnání s daty z USA; str. 61 porovnání s daty z Itálie a Íránu; str. 65 první odstavec; str. 69). Za hodné ocenění považuji použití pokročilejších statistických metod zpracování dat včetně mediačního modelu a hierarchické regresní analýzy. V diskuzi autorka shrnuje hlavní výsledky svého výzkumu a vztahuje je k relevantním teoretickým a empirickým poznatkům, zároveň se hlouběji zamýšlí nad výsledky, které neodpovídají hypotézám či očekáváním.

Práce přináší hned několik významných zjištění. Ve vztahu k aktuální situaci nastiňuje hlavní dopady pandemie na subjektivní prožívání a životy mladých dospělých a ukazuje, že jsou velmi různorodé. Jedna forma pomoci a podpory tedy nebude vyhovovat všem. Autorka svým výzkumem také částečně zaplňuje mezeru v empirickém výzkumu souvislostí mezi moudrostí a copingem a svými zjištěními poukazuje na oblasti, které by bylo zajímavé hlouběji prozkoumat, např. mechanismus, skrze který jednotlivé dimenze moudrosti působí na míru prožívaného stresu a jak souvisí s jednotlivými adaptivními a maladaptivními copingovými strategiemi.

V celé práci využívá autorka relevantní zdroje, především zahraniční literaturu novějšího data, kterou v textu používá k podložení svých tvrzení a správně ji cituje. Drobnou výhradu mám k bibliografickým citacím velkých autorských kolektivů (např. Holmes; Lee nebo Li), které se obvykle zkracují.

Jinak velmi kvalitní práci poněkud narušují časté překlepy (např. str. 32 „depersivních“ str. 55 „deskriptivní“), gramatické chyby (např. str. 31 „starší osoby...mohou být zmateni“; „musely žáci“; str. 59 „Česká Republika“) nebo stylistické neobratnosti pravděpodobně způsobené průběžnými úpravami textu (např. str.15 „vyvinout metodu, kde je míru moudrosti hodnotí“; str. 52 „nově vzniklým krátkým diagnostický nástroj“). Mimo to je v textu řada typografických chyb - chybí mezery v datumech (např. str. 34 „20.března“) a mezi číslem a symbolem procenta (např. str. 34, 52), naopak přebývají mezery za desetinnou čárkou (např. str. 50 0, 62;  $\alpha=0$ , 59) apod.

Celkově podle mého názoru diplomová práce Markéty Slížkové splňuje nároky kladené na diplomové práce a jednoznačně ji **doporučuji k obhajobě.**

V Praze 10. 9. 2020

Ing., Mgr. Petra Topková